

О. С. Пономарьов

МОРАЛЬНО-ЦІННІСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ЕЛІТИ

Загальна постановка проблеми. Істотне ускладнення цілей, змісту і характеру суспільного виробництва зумовлює відповідне підвищення вимог до професійної і соціальної компетенції фахівців. В умовах же помітного зниження якості шкільної підготовки і загального падіння авторитету знань у суспільній свідомості успішне розв'язання цього важливого завдання постає на рівні однієї з серйозних проблем системи вищої освіти. Основні підходи до її вирішення передбачають як перегляд змісту освіти, так і вдосконалення методики викладання навчальних дисциплін і підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів. Науковими дослідженнями вчених Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут”, насамперед ректора університету проф. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, проректора з науково-педагогічної роботи, завідувача кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами проф. О. Г. РОМАНОВСЬКОГО й автора статті доведено, що підготувати фахівців на рівні вимог ХХІ століття можна лише за умови орієнтації цілісного навчально-виховного процесу на їх формування як гідних представників нової генерації національної еліти [10].

У той же час завдання з формування еліти пов'язані з необхідністю розв'язання низки важливих теоретичних і практичних проблем. Одна з них і полягає в дослідженні морально-етичних і життєво-ціннісних аспектів нової філософії освіти та нової освітньої парадигми, які й мають складати основу методологічного підґрунтя успішної підготовки майбутніх фахівців на рівні справжньої еліти. Йдеться як про високий рівень їхньої професійної компетентності, так і про їх особистісний розвиток, насамперед моральні погляди, принципи й переконання.

Зв'язок проблеми з актуальними теоретичними і прикладними завданнями безпосередньо впливає з її постановки. Дійсно, поняття еліти є настільки складним і багатоаспектним, що для дослідження цього феномену необхідно спочатку визначити його структуру, потім проаналізувати зміст, сутність і призначення кожного її елемента, і тільки на основі результатів цього аналізу можна сформулювати та обґрунтувати завдання системи освіти з належної організації підготовки фахівців на рівні еліти.

Така ситуація зумовлює наявність різних підходів до поняття еліти і незначну кількість узагальнюючих робіт, де воно розглядається з системних позицій як певна цілісність. Одним з таких прикладів може бути курс елітології Г. К. АШИНА та Є. В. ОХОТСЬКОГО. Вони, зокрема, зазначають, що „про якість еліти та ефективність її функціонування можна і слід судити врешті-решт тільки по головному – якості життя народу і авторитету країни у світовій спільноті”. Вже ця характеристика еліти дозволяє стверджувати, що в сучасній Україні така еліта відсутня. Вказані ж автори підкреслюють, що про якість еліти можна говорити залежно від того, „чи процвітає країна економічно і духовно, наскільки високим є життєвий рівень населення, чи існує стабільність у суспільстві, чи забезпечена зовнішньополітична, екологічна, продовольча безпека держави, наскільки високими є стандарти громадянських прав і свобод людини, наскільки повно реалізуються її творчі потенції й інтереси” [1, с. 4].

Наведені авторами вимоги лише підтверджують нагальну необхідність у терміновому формуванні якісно нової генерації української еліти. У той же час цілком очевидно, що це суто практичне завдання нашої національної системи освіти не може бути належним чином вирішене без глибоких теоретичних досліджень і визначення методологічних засад його розв'язання.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми підтверджує її істотну важливість і актуальність. Дійсно, проблемі природи еліти, її формування і функціонування в суспільстві присвячено значний масив літературних джерел. Досить навести імена Є. Аврамової, М. Афанасьєва, О. Гаман-Голутвіної, Т. Дая, В. Делюги, І. Дискіна, Л. Зіглера, Г. Зінченка, Р. Канап'янова, О. Криштанівської, А. Магомедова, Е. Модслі, Г. Моски, М. Нарти, Д. Ольшанського та інших. Цікаву модель підготовки елітного фахівця запропонували російські вчені, професори провідного інженерного навчального закладу – Московського державного технічного університету ім. Баумана Е. Манушин та А. Добряков, яку, на їх думку, можна здійснити тільки в елітарному вищому навчальному закладу [8].

Цілком очевидно, що визначальною характеристикою елітного фахівця має вважатися його висока професійна компетентність. З огляду на це доцільно звернути увагу на те, як відома російська дослідниця І. О. Зимня спеціально підкреслює, що „природа компетентності виявляється тільки в органічній єдності з цінностями людини, тобто за умови глибокої зацікавленості людини у даному виді діяльності” [7, с. 36].

Серед українських дослідників проблем еліти та її формування в системі освіти перш за все можна назвати імена В. Андрущенко, В. Бабаєва, І. Белебехи, І. Бежа, Г. Васяновича, Л. Губерського, М. Згуровського, В. Кременя, В. Князева, В. Кудіна, О. Кульчицької, В. Лугового, О. Романовського, С. Сисоевої, Л. Товажнянського, В. Ягупова та інших.

Можливість розв'язання проблем підготовки еліти, формування у неї належних моральних принципів і переконань та прищеплення системи життєвих цінностей істотною мірою залежать від тієї філософії освіти, яку сповідують представники педагогічної теорії та освітянської практики. Про це йдеться в роботах Б. С. Гершунського [4], Е. Н. Гусинського і Ю. І. Турчанінової [5] та інших. Тут цінності інколи стандартизують з позицій їх „корисності”, як у філософії прагматизму Ч. Пірса та Дж. Дьюї. Так, останній впевнений, що „принцип суспільності характеру навчання як основний чинник морального виховання стосується і методичних проблем навчання, якщо розглядати їх у широкому розумінні, не обмежуючись тільки простим засвоєнням чи вивченням матеріалу” [6, с. 14-15].

Для справжньої еліти характерною рисою є пріоритетність інтересів інших людей і суспільства в цілому перед власними цілями й інтересами. Тому одним із завдань освіти в системі формування еліти постає формування у майбутніх фахівців відповідних життєвих цінностей, а саме це завдання має розглядатись як одна з важливих цінностей освіти. Спрямованість цінностей освіти на суспільні ідеали та їх взаємозв'язок зумовлені тим, що люди створили ідеали, за виразом В. В. Ягупова, „для того, щоб зробити життя кращим, досконалішим, щасливішим. Вони відіграють надзвичайно велику роль у системі духовних орієнтацій кожної людини, її світогляді” [11, с. 51]. Тим більш ці ідеали мають бути притаманні представникам еліти, практична діяльність яких і повинна спрямовуватися на їх втілення у життя.

Нові горизонти дослідження проблем еліти та її моральних цінностей відкриває аналіз їх залежності від основних реалій сьогодення – глобалізації та інформатизації, особливостей постіндустріального суспільства. Так, на думку С. О. Сисоевої, „суспільство інформаційних технологій – постіндустріальне суспільство, на відміну від індустріального суспільства кінця XIX – середини XX століття, значно більшою мірою зацікавлене в особистостях, здатних самостійно і активно діяти, приймати рішення, гнучко адаптуватися до змінних умов життя” [9, с. 44]. Саме такі особистості – добре освічені, високоморальні, з відчуттям особистої відповідальності та активною життєвою позицією й умінням ефективно діяти у складних ситуаціях – і мають складати основу національної еліти.

У той же час, на наше переконання, ще **недостатньо** дослідженими лишаються проблеми духовного світу еліти, насамперед її морально-етичних принципів і переконань та життєвих цінностей. Педагогічна теорія й освітня практика також вкрай недостатню увагу приділяють технології їх формування та розвитку у представників майбутньої національної еліти. А саме ці якості й мають у першу чергу характеризувати їх як еліту, життєві цілі якої полягають у забезпеченні блага рідного народу і процвітання країни, відновлення її ваги й авторитету в сучасному світі.

Метою статті у зв'язку з цим обрано дослідження і аналіз ролі моральних і ціннісних чинників у системі цілеспрямованої професійної і соціально-гуманітарної підготовки нової генерації справжньої національної еліти. При цьому мається на увазі як викласти теоретичні й методичні засади цієї підготовки, так і навести деякі результати експериментальної перевірки їх застосування в реальних умовах навчально-виховного процесу.

Виклад основного матеріалу. Однією з наших висхідних теоретичних позицій при розробленні та реалізації концепції [10] була глибока впевненість у тому, що її основною метою має бути спрямованість не на підготовку відносно вузького прошарку елітних фахівців (хоча це також є вкрай необхідним), а прагнення „підтягувати” кожного студента до рівня еліти. Ми виходили з того, що лише за цих умов можна забезпечити належний рівень їхньої професійної і соціальної компетентності та конкурентоспроможності на сучасному і тим більш на перспективному ринку праці. Водночас це забезпечує їхню високу психологічну готовність не тільки до професійної діяльності, а й до успішного виконання соціальних функцій, які сьогодні фактично стають її невід'ємним складником.

Важливим методологічним принципом підготовки еліти, на глибоке переконання автора, є також належне формування її світоглядних позицій, її самоідентифікація та самодетермінація. Г. П. Васянович у зв'язку з цим цілком справедливо вважає, що „чим вищий рівень самодетермінації, культури людини, тим вона моральніша, тим вірніше здатна визначати своє життя, вчинки, свідомість, долю в найрізноманітніших і найвіддаленіших наслідках. З іншого боку – тим невідворотнішим стає її опір всьому аморальному, антикультурному. Неминуче зіткнення сил зовнішньої і внутрішньої детермінації та самодетермінації є вирішальним у визначенні буття і свідомості сучасної людини” [3, с. 9].

Іншим методологічним принципом стає поєднання високої професійної компетенції елітних фахівців з їх загальною і професійною культурою, яка визначає не тільки рівень ефективності їх суто професійної діяльності, а і ставлення до неї, розуміння її суспільної значущості, їх ставлення до інших людей і суспільства в цілому, прагнення активно відстоювати свої моральні принципи і переконання, життєві цінності та ідеали і впроваджувати їх у суспільну свідомість. Так, В. С. Біблер висловлює глибоку впевненість у тому, що „творення культури генетично і соціально-історично відбувається на засадах самопрагнення, цілеспрямованої людської діяльності. Людина працює не лише „на себе”, але й на суспільство, інших людей. Так здійснюється феномен людської самодетермінації. Так виникає широке підґрунтя культури як загальне визначення всіх форм людської праці, спілкування, свідомості і, врешті-решт, мислення (тобто здатності змінювати своє спілкування і свідомість)” [2, с. 305].

Наступним методологічним положенням організації цілеспрямованої підготовки еліти має бути принцип системності. Він передбачає, по-перше, забезпечення цілісності навчально-виховного процесу, однією з цілей якого передбачається прищеплення студентам уміння на кожний часовий період правильно визначати цілі й завдання діяльності та встановлювати їх ієрархію. По-друге, необхідно сформулювати у студентів навички системного аналізу складних проблемних ситуацій, який включає визначення глибинних причин, що зумовили їх появу, вибір та обґрунтування найдоцільніших суспільно

прийнятних шляхів і засобів їх розв'язання, а також прогнозування можливих наслідків реалізації обраних способів подолання проблем.

Загальним принципом методології будь-якого виду людської діяльності є принцип діалектичної суперечності. У його застосуванні в системі підготовки еліти це означає, по-перше, чітке бачення педагогами й розкриття студентам суперечностей як важливого джерела розвитку. По-друге, слід показати їм неминучість виникнення суперечностей між сутністю суспільних явищ та їх зовнішніми проявами, між загальним і частковим, між прагненням зберегти досягнутий рівень добробуту і соціального стану та забезпечити його подальший розвиток, між індивідуальними і суспільними інтересами та цілями й засобами їх досягнення. Важливо переконати студентів, що критерієм правильності вибору засобів розв'язання суперечностей є тільки їх відповідність системі моральнісних і правових норм та життєвих цінностей. По-третє, необхідно навчити студентів умінню виявляти суперечності та визначати їх сутність, шляхи і засоби подолання.

У системі професійної освіти, зокрема інженерно-технічної, проблема належного формування еліти істотно ускладнюється через поширення технократичного світогляду та відповідного типу і характеру мислення не тільки у студентів, а й у значної частини науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів. У той же час нагальна необхідність рішучого подолання технократичного типу мислення майбутніх фахівців та загальне підвищення рівня їх професійної і соціальної компетенції, загальної і професійної культури вимагає системного застосування нової парадигми соціально-гуманітарної підготовки, яка ґрунтується на основних положеннях сучасної філософії інженерної освіти.

Сама ж ця філософія виходить з того, що людська цивілізація вступила в якісно новий, інноваційний тип світового розвитку. Його характерними рисами є глобалізація та широка інформатизація всіх сфер соціального життя, стрімке зростання обсягів науково-технічних знань, розробка і використання високих технологій при скороченні їх життєвого циклу. Дійсно, моральне старіння більшості видів продукції істотно обганяє їх фізичне старіння, що обумовлює необхідність перегляду філософії техніки, перш за все підходів до призначення ресурсних параметрів виробів і терміну їх служби. Наслідком цього стає перехід промисловості на виробництво значної частини продукції у вигляді виробів одноразового використання.

Ще одна особливість інноваційного типу світового розвитку полягає в глибокому усвідомленні суттєвої ролі особистісного чинника у забезпеченні ефективності суспільного виробництва. Інтенсифікація світогосподарських зв'язків і розвиток міжкультурної комунікації призвели до певної деформації традиційної системи життєвих цінностей та ідеалів. Духовний світ студента збіднюється, прагматизм міжособистісних відносин витісняє людяність та емоційне забарвлення спілкування, недостатня етична і правова культура ускладнює професійну діяльність інженера, створює певні колізії при визначенні авторства і співавторства, захисті інтелектуальної власності. Все це потребує пошуку нових підходів до визначення цілей, змісту і організації соціально-гуманітарної підготовки інженера, до забезпечення її гармонізації з професійною підготовкою.

Отже, ця підготовка повинна передбачати глибоке засвоєння кожним студентом як гідним представником національної еліти того, що найвищою цінністю є не техніка, якою б складною і досконалою вона не була, а сама людина, її життя, здоров'я і щастя. Це принципове положення має стати наріжним каменем системи формування нової генерації національної еліти. Зазначена теза має бути однаково важливою і пріоритетною для цільової підготовки як управлінської, так і інженерно-технічної еліти. Адже від якості першої з них та характеру її діяльності визначальною мірою залежатимуть соціально-економічний розвиток країни у цілому, а отже і суспільна злагода, рівень добро-

буту і якість життя населення та його соціально-психологічне самопочуття, його громадянська активність.

Інженерно-технічна еліта, або навіть більш широко – еліта науково-технічна – створює матеріальні передумови для успішного вирішення цих завдань. У процесі своєї професійної діяльності її представники забезпечують створення та експлуатацію такої техніки і технології, які дійсно допомагають гармонізувати і підтримувати відносини в системі „природа – суспільство – людина – техносфера”, гарантувати безпеку виробництва і запобігати техногенним та антропогенним аваріям і катастрофам. Досягнення такого становища істотною мірою залежить від тієї ціннісної та моральної парадигми, яка формується в навчально-виховному процесі і потім за допомогою системного цілеспрямованого педагогічного впливу на студентів трансформується у стійкі погляди, принципи і переконання фахівців, у моральну домінанту їхньої діяльності і поведінки.

Іншими словами, цілі освіти, її цінності й виховні ідеали мають бути діалектично пов'язаними між собою. Із цінностей та ідеалів мають виводитися цілі, зміст і характер освіти. Адже освіта, як вказує відома українська дослідниця С. О. Сисоєва, „перетворює і спрямовує життя суспільства, зберігаючи у ньому все те, що має цінність для людини; визначає стратегію і реалістичні умови розвитку суспільства, перетворюючи його із „суспільства сьогодні” на „суспільство завтра”, формує нове мислення, нове бачення смислу життя”. За її словами, „кожне суспільство відтворює себе через систему освіти, транслюючи молодому поколінню ті знання, уміння, навички, які дозволяють йому включатися у структури суспільства, адаптуватися до їх змін, жити у суспільстві, реалізуючи себе як в особистісному, так і в професійному напрямках” [9, с. 8-9]. Саме таке включення молоді у суспільні структури і має розглядатись як одне з основних завдань освіти взагалі та цільового формування нової генерації національної еліти особливо.

Тривалий досвід педагогічної роботи автора в системі вищої школи, як і результати спеціально організованих численних опитувань, спостережень і педагогічних експериментів переконливо свідчить, що успішне розв'язання завдань з ефективного формування морально-ціннісних складників у системі підготовки еліти потребує творчого зацікавленого підходу до цієї проблеми як самого педагога, так і студентів.

Це положення неодноразово підтверджувалось при проведенні автором лекційних і практичних занять з різних навчальних дисциплін. Прикладами можуть бути заняття зі студентами 3-4 курсів спеціальності „Автоматизовані системи управління”, студентами 5 курсу спеціальностей „Автомобілі і трактори”, „Управління проектами”, „Фінанси і кредит”, „Менеджмент організацій” та „Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”, а також зі слухачами магістерської програми зі спеціальності „Адміністративний менеджмент”. При першому ж знайомстві з академічними групами автор намагався з'ясувати цілі й інтереси студентів, їх життєві цінності, прагнення та ідеали, а також рівень їх розуміння цілей, змісту і характеру майбутньої професійної діяльності та психологічної готовності до неї.

Уже навіть така бесіда давала цікавий матеріал і для визначення рівня загальної та професійної культури студентів, і для адаптації навчального матеріалу до їх потреб та розширення їх мотиваційної сфери стосовно оволодіння відповідними дисциплінами. Але набагато ціннішим результатом цієї бесіди була поява довіри студентів до педагога. Вони відверто говорили, що раніше майже ніхто з викладачів практично не цікавився подібними питаннями, виявляли бажання глибше розібратись у складних світоглядних, морально-етичних і життєво-ціннісних проблемах.

Для багатьох студентів справжнім відкриттям ставала інформація про існування й активний розвиток філософії освіти та філософії техніки, філософії управління і логіки людської діяльності. Виявляється також, що проблеми, які досліджуються в цих дисциплінах, по-справжньому цікавлять студентів. І вони, навіть ті, хто не є формальни-

ми відмінниками, з інтересом читають запропоновані літературні джерела, прагнуть викласти власні думки в рефератах і доповідях на семінарах. Деякі з них беруть участь у дослідженнях з цих проблем, виступають на наукових конференціях і публікують статті в наукових виданнях. Суттєвий інтерес і жваві дискусії викликають проблеми еліти та її формування. Цікаво, що практично кожен студент хоче належати до числа представників національної еліти.

Однак при визначенні суспільних вимог до неї, рівня професіоналізму та особистісних якостей виявляється, що людині, яка прагне увійти до цієї еліти, необхідно постійно докладати неабияких зусиль для неперервного самонавчання, самовиховання і самовдосконалення. Ця обставина відразу ж „охолоджує” значну частину студентів, що свідчить про те, що свого часу їх не привчили систематично працювати, у тому числі й працювати над собою. Тому доводиться переконувати їх у тому, що сьогодні людство вступило у принципово новий етап свого розвитку, для якого найбільш характерною рисою стає динамізм, і тому процес постійного самонавчання, самовиховання і самовдосконалення стає неодмінною умовою не тільки забезпечення бажаної конкурентоспроможності фахівця, а й можливості життєвого успіху, досягнення ним його життєвих цілей.

Після закінчення викладання своєї дисципліни і складання студентами іспиту чи заліку автор звичайно просить студентів дати у письмовій формі відгук про розуміння ними значення матеріалу цієї дисципліни як для їх майбутньої професійної діяльності, так і для особистісного розвитку. При цьому пропонується відверто вказати, що їм сподобалось та які проблеми і недоліки викладання цієї дисципліни і навчального процесу взагалі вони б хотіли відзначити. Вважаю за необхідне підкреслити, що практично всі респонденти серйозно і вдумливо ставляться до своїх відповідей. Так, більшість з них вказує на недостатню соціально-гуманітарну підготовку, у тому числі філософську, психологічну, управлінську і правову. Студенти при цьому зазначають, що дійсно високий рівень підготовки у професійній сфері не супроводжується таким же рівнем знань і умінь у сфері соціальної компетенції. Їм бракує людинознавчих знань, належних організаторських умінь і навичок ділового міжособистісного спілкування та ефективного впливу на людей. А без цього, на їх переконання, практично неможливо стати справжнім представником еліти, успішно розробляти і здійснювати стратегію розвитку підприємства, фірми чи організації, тим більш стратегію подолання кризи і виходу України на рівень провідних економічно розвинених країн світу.

Висновки. Глибоку системну кризу в Україні неможливо подолати при наявності некомпетентних керівників і за допомогою традиційних технологій управління. Необхідність у підготовці нової генерації науково-технічної та управлінської еліти стає не просто очевидною, а й виступає чи не єдиною умовою інноваційного розвитку нашої країни, оскільки формує його належне кадрове забезпечення. Однак підготовка цієї еліти не може обмежитися лише технологічними або знанневими компонентами. Визначальними чинниками підготовки має стати прищеплення студентам морально-етичних принципів, які ґрунтуються на системі загальнолюдських цінностей та їх трансформація в усталені переконання і власні життєві цінності та ідеали.

Як свідчить досвід, більшість студентів розуміють необхідність у цьому складнику їхньої професійної підготовки, розуміють її цілі та важливість для свого особистісного розвитку. Вони правильно її сприймають, проте в той же час вважають, що відповідні педагогічні впливи повинні враховувати не тільки нові суспільні реалії, але також і цілі, цінності та ідеали сучасної молоді. Педагогіка вищої школи не може ігнорувати ці реалії й зумовлені ними особливості поведінки молоді, характеру міжособистісного спілкування і загального ставлення до соціокультурного середовища.

Таким чином, правильна, соціально і педагогічно доцільна організація підготовки нової генерації національної еліти повинна сприяти загальному підвищенню рівня

духовності нашого суспільства, відновленню на нових засадах системи життєвих цінностей і принципів моралі.

Список літератури: 1. *Ашин Г. К.* Курс элитологии / Г. К. Ашин, Е. В. Охотский. – М.: ЗАО „Спортакадемпресс”, 1999. – 368 с. 2. *Библер В. С.* От наукоучения – к логике культуры: Два философских введения в двадцать первый век / В. С. Библер. – М.: Политиздат, 1990. – 413 с. 3. *Васянович Г. П.* Педагогічна етика: Навч.-метод. посіб. / Григорій Васянович. – Львів: Норма, 2005. – 344 с. 4. *Гершунский Б. С.* Философия образования для XXI века (в поисках практико-ориентированных образовательных концепций) / Б. С. Гершунский / РАН; Институт теории образования и педагогики. – М.: Совершенство, 1998. – 608 с. 5. *Гусинский Э. Н.* Введение в философию образования / Э. Н. Гусинский, Ю. И. Турчанинова. – М.: Логос, 2001. – 224 с. 6. *Дьюї Дж.* Моральні принципи в освіті / Джон Дьюї / Пер. з англ. – Львів: Літопис, 2001. – 32 с. 7. *Зимняя И. А.* Ключевые компетенции – новая парадигма результатов образования / Ирина Алексеевна Зимняя // Высшее образование; под ред. В. М. Филипповой. – М.: Центр сравнительной образовательной политики, 2003. – 303 с. 8. *Манушин Э.* Модель подготовки элитного специалиста / Э. Манушин, А. Добряков // Высшее образование в России. – 2007. – № 8. – С. 3-16. 9. *Сисоева С. О.* Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: Монографія / Світлана Сисоева. – Хмельницький: ХГПА, 2008. – 324 с. 10. *Товажнянський Л. Л.* Концепція формування гуманітарно-технічної еліти в НТУ „ХПІ” та шляхи її реалізації / Л. Л. Товажнянський, О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов. – Харків: НТУ „ХПІ”, 2004. – 406 с. 11. *Ягунов В. В.* Педагогіка: Навч. посіб. / Василь Ягунов. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.

А. С. Пономарев

ПРАВСТВЕННО-ЦЕННОСТНЫЕ АСПЕКТЫ ПОДГОТОВКИ ЭЛИТЫ

Рассмотрена сущность современного понимания феномена элиты и основные социальные требования к ней. Проанализировано значение нравственной и жизненно-ценностной составляющих процесса целевого формирования нового поколения национальной элиты. С помощью примеров из реальной педагогической практики показаны возможности, пути и способы повышения качества социально-гуманитарной подготовки студенчества как основного источника обеспечения привития ему нравственных принципов, убеждений и четкой системы жизненных ценностей.

A. Ponomarev

MORALLY-VALUED ASPECTS OF ELITE PREPARATION

Essence of the modern understanding of the phenomenon of elite and the basic social requirements is considered to it. A value is analysed moral and vitally-valued constituents of process of the having a special purpose forming of new generation of national elite. By examples from the real pedagogical practice possibilities, ways and methods of upgrading socially-humanitarian preparation of students, are shown as a basic source of providing of instilling to them moral principles, persuasions and clear system of vital values.

Стаття надійшла до редакційної колегії 01.02.2010